

Usposabljanje odvetnikov o pravu EU v Nemčiji
Struktura, ki se je odzvala: nemška zvezna odvetniška zbornica
(Bundesrechtsanwaltskammer)
in zveza nemških odvetnikov (Deutscher Anwaltverein)

OPIS NACIONALNEGA SISTEMA USPOSABLJANJA ZA ODVETNIKE v Nemčiji		
1. Dostop do poklica		
Visokošolska/univerzitetna izobrazba	DA	
Univerzitetna diploma iz prava je obvezna	NE	Za opravljanje poklica odvetnika ni nujna univerzitetna diploma, študenti prava pa lahko pravniški izpit, ki ga organizira država (glej spodaj), opravljajo šele po uspešno končanem (štiriletnem) univerzitetnem študiju. Izpitni del, ki se nanaša na specializirano pravno področje (ki ga izberejo udeleženci), organizira in izvede univerza; ta šteje 30 %, vendar je v praksi večji poudarek na ocenah pri državnem izpitu iz obveznih pravnih področij.
Koraki do pridobitve statusa kvalificiranega odvetnika	• prvi državni izpit (Erstes Staatsexamen) (po uspešno končanem univerzitetnem študiju), ki ga organizira Justizprüfungsamt, organ državne pravosodne uprave, in obsega univerzitetni del izpita (glej zgoraj); • končano dveletno uvajalno obdobje, ki je skupno vsem pravniskim poklicem in ga organizira država (pritožbena sodišča). Kadar je zanimanje za opravljanje pravniskih poklicev veliko, morajo kandidati po opravljenem prvem državnem izpitu zaradi omejenih zmogljivosti usposabljanja čakati tudi do eno leto, preden lahko začnejo uvajalno obdobje; • drugi državni izpit (Zweites Staatsexamen), ki ga organizira Justizprüfungsamt; • vpis v odvetniško zbornico; • kandidati „Morgenbesser“, ki pa morajo imeti enakovredne kvalifikacije. V Nemčiji ni mogoče pridobiti diplome iz prava kot v drugih državah, je pa treba uspešno končati univerzitetni študij, ob koncu študija pa mora študent diplomirati iz posebnega področja. Vendar ta izpit šteje samo 30 %.Kandidati, ki želijo pridobiti status kvalificiranega odvetnika, morajo uspešno opraviti prvi državni izpit in pozneje še drugi državni izpit. Univerzitetni študij, vključno s prvim državnim izpitom, običajno traja devet semestrov (štiri leta in pol). Zahtevnejši je pisni del prvega državnega izpita, pri katerem je stopnja neuspešnosti do 30-odstotna. Obsega skoraj izključno reševanje pravno zapletenih zadev (v glavnem iz materialnega prava), predstavljenih kot kratke zgodbe. Po uspešno opravljenem prvem državnem izpitu mora kandidat opraviti dveletno pripravništvo („Referendariat“), ki je v bistvu enako za vse bodoče pravniške poklice. Pripravništvo organizirajo in v večini financirajo nemške zvezne dežele. Po opravljenem pripravništvu mora kandidat opraviti drugi državni izpit. Stopnja neuspešnosti je veliko nižja kot pri prvem državnem izpitu. Pisni del obsega pisanje sodb, obtožnic, dopisov odvetnikov v pravnih postopkih ali osnutkov pogodb v pravno zapletenih zadevah, predstavljenih v obliki kratkih igranih prizorov. Po uspešno opravlje-	

		nem drugem državnem izpitu lahko kandidat pridobi status kvalificiranega odvetnika.
Druge poti do poklica		Ni drugih poti do poklica.
2. Usposabljanje med uvajalnim obdobjem		
Ali obstaja uvajalno obdobje?	DA	Vsaka od 16 zveznih dežel ima svojo pravno podlago, ki se razlikuje v glavnem glede trajanja uvajanja pri različnih poklicih.
Obvezno	DA	Predpisano trajanje: dve leti („Referendariat“)
Vrste struktur, pristojnih za organiziranje usposabljanja		• odvetniška zbornica (s pritožbenim sodiščem sodeluje pri organizaciji dela, ki se nanaša na opravljanje odvetniškega poklica) • javni organ (pritožbena sodišča organizirajo dveletno uvajalno obdobje po uspešno opravljenem prvem državnem izpitu)
Oblika uvajalnega usposabljanja		• usposabljanje iz prava s posebnim učnim načrtom, ki je skupen za vse odvetniške pripravnike • usposabljanje o nepravniških poklicnih veščinah • usposabljanje o poklicnih veščinah pravnikov • udeležba na številnih teoretičnih tečajih
Sprejemni izpit/preverjanje pred uvajalnim obdobjem	DA	Kandidati morajo pred začetkom uvajalnega obdobja uspešno opraviti prvi državni izpit.
Predpisan učni načrt med uvajalnim obdobjem	DA	Vsaka zvezna dežela ima svoj učni načrt za odvetniške pripravnike.
Posebnosti v zvezi s pravom EU in jezikovnim usposabljanjem	DA	Pravna podlaga: nemški zakon o sodniški službi Deutsches Richtergesetz: člen 5a(2), tretji stavek, določa, da se med študijem „[o]bvezni predmeti [...] nanašajo na temeljne vidike civilnega, kazenskega, javnega in procesnega prava, vključno s predmeti, ki se nanašajo na evropsko pravo, [...]“. Uvajalno obdobje je odvisno od zvezne dežele, v kateri ga kandidat opravlja. Prvi državni izpit: za vsebino izpita so pristojne zvezne dežele, vendar v vseh izpit obsega tudi osnove prava EU. Drugi državni izpit: v vseh zveznih deželah izpit obsega tudi temeljno poznavanje prava EU (vidiki prava EU v civilnem, kazenskem in upravnem pravu).

		Na splošno se lahko vsaj zadnji trije meseci uvajalnega obdobja (področje specializacije) namenijo pravu EU.
Uvajalno obdobje razdeljeno v različne faze	DA	Dveletno obdobje sestavlja pet delov usposabljanja za poklic, pri čemer vsak del traja vsaj tri mesece: usposabljanje pri sodniku za civilno pravo; usposabljanje pri tožilcu (ali sodniku za kazensko pravo); usposabljanje v upravnem uradu; vsaj devet mesecev usposabljanja pri odvetniku, ki ga kandidat izbere sam. Usposabljanje za poklic dopolnjujejo teoretični tečaji, pri katerih je poudarek predvsem na procesnem ali poklicnem pravu in ki trajajo vsaj pol dneva na teden
Ocena/izpit po uvajalnem obdobju	DA	Ob koncu uvajalnega obdobja (18–21 mesecev po začetku) mora kandidat opraviti pisni izpit in ob koncu uvajalnega obdobja še ustni izpit. Oba dela izpita organizira in izvede Justizprüfungsamt. Justizprüfungsamt je državni organ, pristojen za vse izpite, ki jih mora opraviti študent prava ali Referendar (odvetnik začetnik/pripravnik).

3. Sistem stalnega/specialističnega usposabljanja

Razlikovanje med stalnim in specialističnim usposabljanjem	DA	
Obveznosti v zvezi s stalnim/specialističnim usposabljanjem	DA	Obveznosti v zvezi z obveznim usposabljanjem, kot so določene z zvezno zakonodajo (v členu 43a(4) Zveznega zakona o odvetništvu – v nemščini: Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) in v členu 15 zakona Fachanwaltsordnung (FAO))).
Obveznosti v zvezi z učenjem tujih jezikov		Obveznosti ni, so pa tečaji tujih jezikov vključeni v univerzitetne učne načrte.
Obveznosti v zvezi z vsebino prava EU pri stalnem/specialističnem usposabljanju	DA	Poznavanje prava EU je nujno pri specializaciji za odvetnika specialista („Fachanwalt“) (glej člen 2(3) zakona Fachanwaltsordnung (FAO)). Pravo EU je vključeno med obveznosti usposabljanja za odvetnike specialiste „Fachanwälte“ (vsaj deset ur letno). Veliko je tudi tečajev, ki vključujejo okvir prava EU, npr. družinsko pravo, dedno pravo, davčno pravo, razdelitveno pravo, uresničitev hipoteke, pisanje pogodb itd. Pravna podlaga: • Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO); • Fachanwaltsordnung (FAO); • stalno usposabljanje: člen 43a(6) BRAO; • usposabljanje iz prava EU: člen 14 in naslednji FAO (npr. člen 14m FAO). Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO) ureja vsa vprašanja v zvezi z odvetniki na splošno, medtem ko Fachanwaltsordnung (FAO) določa pravila o specializaciji odvetnikov in kvalifikacijah, ki jih mora imeti odvetnik, če želi pridobiti status odvetnika specialista („Fachanwalt“).

4. Sistemi akreditacije in ponudniki usposabljanja

Možnost/zahteva za akreditacijo	V Nemčiji ni uradnega sistema akreditacije. Ponudnikov programov usposabljanja je zato veliko. Tečajni ponudnikov so priznani, če ustrezajo merilom iz zakona Fachanwaltsordnung (ustrezna vsebina in časovni okvir).
Število ponudnikov usposabljanja, ki ponujajo dejavnosti stalnega usposabljanja	Odvetniška zbornica nima na voljo natančnih podatkov o ponudnikih usposabljanja v Nemčiji. Mogoče je, da je ponudnikov usposabljanja več kot 50.
Vrsta ponudnikov usposabljanja, ki razvijajo akreditirane dejavnosti stalnega usposabljanja	• odvetniška zbornica; • organizacija, ki jo vodi ali ustanovi odvetniška zbornica; • zasebni komercialni ponudnik usposabljanja; • zasebni ali javni nepridobitni ponudnik usposabljanja (glej zgoraj, oddelek „Možnost akreditacije“: ponudniki ne potrebujejo akreditacije).
Število ponudnikov usposabljanja, ki organizirajo dejavnosti usposabljanja za pripravo na specializacijo	Števila ponudnikov usposabljanja ni mogoče navesti , saj ni znano, koliko ponudnikov usposabljanja je v Nemčiji.
Vrsta ponudnikov usposabljanja, ki razvijajo akreditirane dejavnosti usposabljanja za pripravo na specializacijo	Nimamo formalne akreditacije, ponudniki usposabljanja pa so: • odvetniške zbornice in odvetniška združenja; • Deutsches Anwaltsinstitut (DAI) v povezavi z Nemško zvezno odvetniško zbornico (Bundesrechtsanwaltskammer – BRAK); • Deutsche AnwaltAkademie (DAA) v povezavi z zvezo nemških odvetnikov (Deutscher Anwaltverein – DAV); • zasebni ponudniki usposabljanja; • Fachhochschulen in pravne akademije.

Dejavnosti in metode

Vrsta dejavnosti usposabljanja, priznana v okviru obveznosti stalnega ali specialističnega usposabljanja	• udeležba na klasičnih tečajih usposabljanja • tečajni usposabljanja na daljavo • moduli e-učenja • spletni seminarji • dejavnosti kombiniranega učenja • udeležba na konferencah za usposabljanje • sodelovanje na dejavnostih usposabljanja kot izvajalec usposabljanja ali učitelj • pisanje člankov/objave	Sodelovanje na dejavnostih usposabljanja v drugih državah članicah: da , šteje se k obveznostim usposabljanja.
--	--	---

5. Nadzor nad dejavnostmi usposabljanja

Organizacije, vključene v nadzor nad dejavnostmi stalnega usposabljanja	Glavni ponudniki usposabljanja so regionalne odvetniške zbornice, inštitut DAI (Deutsches Anwaltsinstitut) in akademija DAA (Deutsche AnwaltAkademie). Regionalne odvetniške zbornice so odgovorne za stalno usposabljanje odvetnikov specialistov („Fachanwälte“).
Potek nadzora	Odvetniki specialisti („Fachanwälte“) morajo predložiti dokazilo (potrdilo udeležbi), da so se udeležili najmanj desetih ur usposabljanja na leto. Regionalne odvetniške zbornice preverijo, ali usposabljanje izpolnjuje predpisane zahteve. Samo v tem primeru lahko odvetnik obdrži status odvetnika specialista („Fachanwalt“).

